

[หน้า 27]

**ผลกระทบของการนำนโยบายการบัญชีภาษีเงินได้
รอดัดบัญชีมาถือปฏิบัติของบริษัทจดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2538-2549**
ดร.วรศักดิ์ ทุมมานนท์

งานวิจัยนี้ทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าใน
รอบระยะเวลาบัญชี 2538-2549 บริษัทที่นำนโยบาย
ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี (Deferred Tax) มาถือปฏิบัติมี
มากน้อยเพียงใดและอยู่ในหมวดอุตสาหกรรมใด การ
เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจากวิธีเจ้าหน้าที่ภาษี
เงินได้ (Tax Payable) เป็นวิธีภาษีเงินได้รอดัดบัญชี
มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือลดลงและมีเหตุผลของการ
เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีอย่างไร ตลอดจนมีผล
ทำให้บริษัทมีกำไรหรือขาดทุนและอัตราส่วนหนี้สินต่อ
ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างมีนัยสำคัญ
หรือไม่ นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า
ตลาดมีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบาย
การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้หรือไม่ ตลอดจนการ
เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้ถูก
วิธีภาษีเงินได้รอดัดบัญชีกลับมาเป็นวิธีเจ้าหน้าที่ภาษี
เงินได้ในรอบบัญชี 2543-2549 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือ
ลดลง และมีเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการ
บัญชีดังกล่าวอย่างไร การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้
บริษัทมีกำไรหรือขาดทุนเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นจำนวน
เท่าไร นอกจากนี้ ยังศึกษาว่าบริษัทที่ตัดจำหน่าย
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายในเวลา
ต่อมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือลดลงและเหตุผลของการ
ตัดจำหน่าย บริษัทที่ใช้นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับภาษี
เงินได้แตกต่างกันระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อมมี
มากน้อยเพียงใดและเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการใช้
นโยบายภาษีเงินได้ที่แตกต่างกัน ผลของการศึกษาพบ
ว่าบริษัทจดทะเบียนที่นำนโยบายภาษีเงินได้รอดัด

บัญชีมาถือปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในหมวดธุรกิจการเงิน
การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในรอบ
บัญชี 2540-2542 และลดลงในรอบบัญชี 2543-2547
และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในรอบบัญชี 2548-2549 โดยมี
เหตุผลของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีแตกต่าง
กันไป นอกจากนี้ พบว่าแม้การเปลี่ยนแปลงนโยบาย
การบัญชีดังกล่าวทำให้บริษัทมีกำไรเพิ่มขึ้นหรือ
ขาดทุนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ทำให้บริษัทมี
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นหรือลดลง
อย่างมีนัยสำคัญ ผลของการศึกษายังพบว่าตลาดไม่
ขานรับต่อสัญญาที่ผู้บริหารส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นว่ากำไร
ในอนาคตจะสูงขึ้นจากการบันทึกบัญชีสินทรัพย์ภาษี
เงินได้รอดัดบัญชี นอกจากนี้ จำนวนบริษัทที่มีการ
เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้จาก
วิธีภาษีเงินได้รอดัดบัญชีกลับมาเป็นวิธีเจ้าหน้าที่ภาษีเงิน
ได้มีแนวโน้มลดลงในรอบระยะเวลาบัญชี 2543-2547
โดยมีเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี
แตกต่างกันไป ในจำนวน 14 บริษัทที่ตัดจำหน่าย
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายในเวลา
ต่อมา มีเพียงไม่กี่แห่งเปิดเผยถึงสาเหตุของการตัด
จำหน่าย ประการสุดท้าย บริษัทที่ใช้นโยบายการบัญชี
เกี่ยวกับภาษีเงินได้แตกต่างกันระหว่างบริษัทใหญ่และ
บริษัทย่อมมีเพียง 7 แห่ง โดยไม่ได้ชี้แจงเหตุผลที่ใช้
นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้แตกต่างกัน

The objectives of this study are to investigate the number of companies listed on the Stock Exchange of Thailand (SET) that early adopted the deferred tax method during 1995-2006, the industry in which those companies belonged to, the inclination of those companies to switch from the tax payable to deferred tax method, and the reasons underlying the switch from the tax payable to deferred tax method. The objective of this study is also to examine the impact of the switch from the tax payable to deferred tax method on the company's bottom line and its debt to equity ratio and whether or not the impact of the switch from the tax payable to deferred tax method is of statistical significance. In addition, it explores how the capital market reacts to the switch from the tax payable to deferred tax method. This study also investigates the inclination of those companies to switch from the deferred tax to tax payable method, the reasons underlying the switch from the deferred tax to tax payable method, and the impact of the switch from the deferred tax to tax payable method on the company's bottom line. In addition, it examines the number of companies reversing the deferred tax asset in subsequent periods and the reasons underlying the reversal of the deferred tax asset. The study ends up with the examination of the number of companies adopting differing tax accounting policies with respect to parents and subsidiaries. The results of the study indicate that less than half of listed

companies including in the sample early adopted the deferred tax method during 1995-2006 and that a majority of those early adopting the deferred tax method belonged to the finance sector. The results of the study also point out that the number of companies switching from the tax payable to deferred tax method was likely to increase during 1997-1999 and during 2005-2006, with differing reasons for the switch from the tax payable to deferred tax method. Statistically, it is discovered that while the switch from the tax payable to deferred tax method resulted in a significant increase or decrease in the company's bottom line, yet the same is not true for the company's debt to equity ratio. The results of the study also indicate that the capital market did not react positively to the possible increase in the company's future earnings signaled by the company's deferred tax asset. In addition, it is discovered that the number of companies switching from the deferred tax to tax payable method was likely to decline sharply during 2000-2004, with differing reasons underlying the switch from the deferred tax to tax payable method. Out of 14 companies reversing the deferred tax asset in subsequent periods, few companies disclosed the reasons underlying the reversal of the deferred tax asset. Finally, seven companies are found to adopt differing tax accounting policies with respect to parents and subsidiaries.